Střední škola, Základní škola a Mateřská škola,
Frýdek-Místek, příspěvková organizace
Sídlo organizace: Pionýrů 2352, 738 01 Frýdek-Místek
tel.: 558 433 525, e-mail: ruzovka@ruzovka.eu

Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Školní kurikulum podpory zdraví

„Objevujeme svět pro zdravý život“

SZMFM 02825/2021

ŠKOLA
PODPORUJÍCÍ ZDRAVÍ

Platnost: od 01. 09. 2021

Obsah

Obsah 2
1. PŘEDSTAVENÍ ŠKOLY 4
1.1 Základní údaje o škole (identifikační údaje o MŠ) 4
1.2 Charakter a umístění školy 5
1.3 Organizační uspořádání školy (organizace vzdělávání) 6
2. CHARAKTERISTIKA PROGRAMU 8
2.1 Filozofie vzdělávacího programu a integrující principy 8
2.1.1 Metody a formy práce 9
2.1.2 Prožitkové učení dítěte v kurikulu podpory zdraví 9
2.2 Dlouhodobé záměry rozvoje 10
2.3 Zajištění vzdělávacího průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, děti nadaných 11
2.4 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let 13
2.5 Zajištění vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem (OMJ) 14
3. NEFORMÁLNÍ KURIKULUM (podmínky vzdělávání) 14
3.1 Dva integrující principy podpory zdraví 14
3.1.1 Respekt k přirozeným lidským potřebám jednotlivce v celku společnosti a světa 14
3.1.2 Rozvíjení komunikace a spolupráce 15
3.2 Dvanáct zásad podpory zdraví v mateřské škole (podmínky formálního kurikula) 16
3.2.1 Učitelka podporující zdraví 16
3.2.2 Věkově smíšené třídy 17
3.2.3 Rytmický řád života a dne 17
3.2.4 Tělesná pohoda a volný pohyb 18
3.2.5 Správná výživa 18
3.2.6 Spontánní hra 19
3.2.7 Podnětné věcné prostředí 20
3.2.8 Bezpečné sociální prostředí 21
3.2.9 Participativní a týmové řízení 22
3.2.10 Partnerské vztahy s rodiči 22
3.2.11 Spolupráce mateřské školy se základní školou 23
3.2.12 Začlenění do života obce 23

3.3 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami 25
3.4 Podmínky vzdělávání dětí nadaných 25
3.5 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let 26
3.6 Podmínky vzdělávání dětí s cizím jazykem 26
4. FORMÁLNÍ KURIKULUM – tematicky uspořádané (vzdělávací obsah) 26
4.1 Tematický celek – nosné hlavní téma, obsahující rámcové cíle směřující k podpoře zdraví 27
4.2 Podtémata – jejich charakteristika a přiřazené cílové kompetence 27
4.3 Tematické části a jejich charakteristika 35
4.4 Pravidla pro tvorbu třídních programů – třídních kurikul 35
5. EVALUACE (evaluační systém) 37
5.1 Popis systému autoevaluace (plán, způsob shromažďování a vyhodnocování informací, indikátory) 37
5.1.1 Oblasti autoevaluace (co se bude sledovat) 37
5.1.2 Prostředky autoevaluace (metody a techniky) 38
5.1.3 Časový plán 39
5.1.4 Odpovědnost pedagogů, popř. další pravidla 40

1. PŘEDSTAVENÍ ŠKOLY

1.1 Základní údaje o škole (identifikační údaje o MŠ)

Název ŠVP:
„Objevujeme svět pro zdravý život“ zpracován podle RVP PV a Kurikula podpory zdraví v mateřské škole

Název školy:	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Frýdek-Místek, příspěvková organizace
Sídlo MŠ:	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola
	738 01 Frýdek-Místek, příspěvková organizace, Pionýrů 2352
Ředitelka školy:	PaedDr. Ilja Maloušková
Kontakty:	
Telefonní kontakt:	
Sekretariát:	558 433 525
Služební mobil:	774 433 525
Mateřská škola:	558 432 367 mob. 603 585 055
Webové stránky:	www.ruzovka.eu
e-mail:	ms@ruzovka.eu
Právní forma:	příspěvková organizace
Zřizovatel:	Moravskoslezský kraj
Adresa:	702 18 Ostrava, ul. 28. října 117
Telefonní kontakt:	595 622 111
IČO:	69610134

Identifikátor právnické osoby: 610 500 678

Projednáno na pedagogické radě:	13.6. 2021
Číslo jednací:	SZMFM 02825/2021
Platnost dokumentu:	od 1.9. 2021
Koordinátor programu:	Mgr. Lenka Klepáčová

1.2 Charakter a umístění školy

Střední škola, Základní škola a Mateřská škola se nachází v místecké části Frýdku-Místku. Výuka probíhá na třech místech poskytovaného vzdělávání:

- Školní budova na ul. Pionýrů 2352, Frýdek-Místek:
  - Ředitelství školy
  - Základní škola
  - Mateřská škola

- Školní budova na ul. 28. října 1884, Frýdek-Místek

- Součástí naší školy je Speciálně pedagogické centrum pro tělesně postižené děti, žáky a studenty – ul. 28. října 1884, Frýdek-Místek

Mateřská škola ve Frýdku-Místku, do 31. 7. 2016 na ul. 8. pěšího pluku 821, je škola s dlouholetou historií. V dubnu roku 1961 vznikly ve Frýdku-Místku Jesle pro sluchově postižené – později byly přejmenovány na Léčebnu pro děti s vadami sluchu a řeči. Byly zde umísťovány děti z kojeneckých ústavů, děti s kombinovanými vadami od narození do 4 let. O děti pečoval zdravotnický personál, foniatr, pediatr, dětské sestry a klinický logoped. V jeslích byl celoroční pobyt, byly zde soustřeďovány děti z celé republiky. Výuka byla vedena přísně orálně, děti byly ve věku 5-6 let přeřazeny do škol pro sluchově postižené poblíž místa svého bydliště.

V roce 1992 byl v tomto zařízení zaveden týdenní pobyt dětí, v roce 1994 dochází ve zdravotnictví k redukci dětských léčeben. Tato zařízení přecházejí na financování přes zdravotní pokladny. V této době v léčebně již pracovala mateřská škola. Výuka byla vedena prvním rokem podle potřeb a sluchových vad dětí. Bylo tedy požádáno MŠMT o zařazení do sítě škol, a k 01. 07. 1995 vzniklo školské zařízení: Speciální mateřská škola pro děti s vadami řeči a sluchu.

Od 01. 01. 2006 byla MŠ přejmenována na Mateřskou školu logopedickou.

Od 01. 09. 2008 byla MŠ sloučena se Střední školou, Základní školou Frýdek-Místek, Pionýrů 767, příspěvková organizace a přejmenována na Střední škola, Základní škola a Mateřská škola logopedická, Pionýrů 767, příspěvková organizace.

Od 01. 09. 2010 byla MŠ přejmenována na Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Frýdek-Místek, příspěvková organizace, Pionýrů 2352.

Mateřská škola je od 1.7. 2016 umístěna v budově na ulici Pionýrů 2352, Frýdek-Místek, která je součástí areálu Střední školy řemesel, Frýdek-Místek, příspěvková organizace.

Mateřská škola je spojena propojovací chodbou se Střední školou, Základní školou a Mateřskou školou, Frýdek-Místek, p. o., Pionýrů 2352.

Současná kapacita mateřské školy je 42 dětí. Děti jsou soustřeďovány do tří tříd. Třídy je možné doplnit do počtu 14 dětí ve věku od 3 do 7 let. Jednotlivé třídy mají své názvy, které vycházejí z oblíbených dětských témat, tj. Sluníčko, Beruška, Zvoneček. Každá třída má svou místnost sloužící k veškerým celodenním činnostem včetně odpočinku, koupelnu, WC a šatnu.

K individuální výuce logopedie je k dispozici logopedická pracovna. Dětem s poruchou autistického spektra je určena třída s pracovními koutky pro individuální práci. V této třídě bývá obvykle snížený počet dětí (dle charakteru postižení dětí).

V mateřské škole působí speciální pedagogové, asistenti pedagoga, pracovnice úklidu a výdeje stravy.

Mateřské škole náleží vymezený zahradní areál se dvěma pískovišti, multifunkčním hřištěm s herními prvky (klouzačkou, balančním chodníkem), altánem a zastřešenou terasou. Vhodný terén se dá využít k rozmanitým pohybovým, výtvarným i ekologickým aktivitám během celého roku.

Klidné prostředí v okolí mateřské školy nabízí vycházky do nedalekých sadů B. Smetany, vycházky podél řeky Ostravice a realizování výchovně vzdělávacích činností.

1.3 Organizační uspořádání školy (organizace vzdělávání)

Děti jsou přijímány na základě přijímacího řízení, vyhlášeného ředitelkou školy po dohodě se zřizovatelem na měsíc květen. O termínech zápisu je veřejnost informována (plakáty, informační brožury, Zpravodaj města Frýdku-Místku).

O zařazení dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami do mateřské školy rozhoduje ředitelka školy na základě žádosti zákonného zástupce, vyjádření pediatra a na doporučení příslušného speciálně pedagogického centra příslušného zaměření. Zákonní zástupci mají možnost pobývat v MŠ v době adaptace libovolně dlouhou dobu.

Třídy mají výchovně vzdělávací program, časově přizpůsobený dětem. Jedná se o věkově smíšené třídy, čímž je umožněn pestřejší kontakt mezi dětmi, mají více příležitosti k rozvoji spolupráce, komunikace apod. Vybrané akce jsou společné pro celou školu (např. Den Země), jiné si plánují učitelky na třídách samy (Barevné dny, Vánoční dílny, Vítání jara). Ve třídách učitelky navrhují činnosti podle věku, zájmu, individuálních schopností dětí.

Výuku a vzdělávání dětí zajišťují speciální pedagogové, asistenti pedagogů, klinické logopedky a speciální pedagogové ze speciálních pedagogických center daného zaměření. Je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů každý den v každé třídě minimálně v rozsahu dvou a půl hodin. Provozní činnost zajišťují uklízečka a zaměstnanec pro úklid a výdej stravy. Dítě mohou zákonní zástupci přivádět kdykoliv po domluvě

s učitelkou. Režim dne v mateřské škole se přizpůsobuje potřebám dětí, počasí a akcím školy. Doba mezi jídly je tři hodiny. Doba spánku se řídí podle potřeb dětí, nespící děti si poslechnou pohádku, chvilku odpočívají a pak si tiše hrají. Podle počasí jsou děti co nejvíce venku. Podporujeme pohybové a spontánní aktivity.
Provoz mateřské školy je celodenní od 6:00 hodin do 16:00 hodin.

Režim dne v mateřské škole:

6.00 - 8.30	**otevření mateřské školy, scházení dětí v určené třídě, spontánní činnosti**
	zapojení do individuálních aktivit, skupinových nebo společných činností,
	možnost individuální logopedie
	pitný režim
8.30 - 10.00	**přivítání dětí, komunitní kruh**
	ranní cvičení (pohybové aktivity, relaxační cvičení s prvky jógy apod.)
	hygiena, svačina dětí
	realizace programově řízených činností (individuální, skupinové nebo společné činnosti)
	reedukační a kompenzační speciální pedagogická péče
	individuální logopedie, kolektivní logopedie, Metoda dobrého startu,
	individuálně vzdělávací plány
10.00 - 12.00	**pobyt venku (pohybové aktivity, seznamování se s přírodou, s přírodními jevy a s okolním světem)**
	v případě nepřízně počasí řízené činnosti a aktivity zaměřené na výchovu a vzdělávání ve třídách, případně pohybové aktivity v prostorách školy
12.00 - 12.15	**oběd, hygiena, příprava na odpočinek**
12.15 - 14.00	**poslech pohádky, spánek dětí, u nespících dětí odpočinek**
	případně klidové činnosti, zájmové aktivity, prohlížení knih
14.00 - 16.00	**vstávání spících dětí, hygiena, odpolední svačina**
	spontánní činnosti, případně aktivity dětí řízené pedagogickými pracovníky
	individuální a skupinové činnosti dle zájmů dětí
	scházení dětí do určené třídy, doba určená pro přebírání dětí zákonnými zástupci, uzavření mateřské školy

2. CHARAKTERISTIKA PROGRAMU

Školní vzdělávací program je dokument, podle něhož uskutečňujeme vzdělávání dětí, vychází z filozofie podpory zdraví v mateřské škole a jeho modelového programu Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole (Havlínová, et al. 2008, Praha), který je v souladu s „Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání“. Vzdělávací program byl vytvořen na základě analýzy, která vyplynula z vyplnění indikátorů neformálního kurikula podpory zdraví v MŠ pedagogickým týmem MŠ a dotazníkovým šetřením pro zákonné zástupce.

2.1 Filozofie vzdělávacího programu a integrující principy

Čas strávený v mateřské škole by měl být pro dítě radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých základů do života i do vzdělávání.

Při tvorbě ŠVP jsme vycházeli z modelového programu Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole. Přistoupili jsme na určitá filozofická východiska a principy činnosti. Zdraví chápeme jako subjektivní pocit životní pohody, souladu a harmonie. Zdraví můžeme ovlivňovat svým chováním, postoji, myšlením a zdravým způsobem života. Stěžejním cílem programu Škola podporující zdraví a jeho kurikula je, aby se děti již od mateřské školy naučily postojům, které spočívají v úctě ke zdraví, a praktickým dovednostem chránící zdraví.

Naše mateřská škola se snaží podporovat individuální rozvojové možnosti dětí a tím vytvářet co nejlepší předpoklady pro pokračování jejich vzdělávání. Osobnostní rozdíly mezi dětmi, stejně tak i rozdíly v jejich individuálních výkonech, pokládáme za přirozené a samozřejmé. Víme, že úkolem předškolního vzdělávání není vyrovnat výkony dětí, ale vyrovnat jejich vzdělávací šance.

Škola zajišťuje všestrannou logopedickou péči, realizací výchovných programů podporujících zdravý tělesný, psychický a sociální vývoj dítěte se zaměřením na rozvoj komunikačních schopností (opožděný řečový vývoj, dyslalie, dysfázie, balbuties). Učitelky se zaměřují ve spolupráci s odbornými lékaři, s klinickými logopedy, surdopedy a školským poradenským zařízením na pečlivou diagnostiku, vypracovávání osobních výchovně-vzdělávacích programů a individuálně vzdělávacích plánů.

Pomocí Školního kurikula podpory zdraví se snažíme být dětem průvodci na jeho cestě za poznáním, probouzet v něm aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat. Vytváříme a využíváme situace, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje a lépe tak chápalo jejich smysl.

RVP PV vychází ve své základní koncepci z respektování individuálních potřeb a možností dítěte. Z tohoto důvodu je RVP PV základním východiskem i pro přípravu vzdělávacích programů pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami v mateřské škole zřízené podle § č. 16 odst. 9 školského zákona.

2.1.1 Metody a formy práce

Do skupiny **metod práce** patří:

- **situační učení** – učíme se pomocí srozumitelných, praktických ukázek běžných věcí, životních zkušeností a situací
- **prožitkové učení** – učíme děti prostřednictvím zážitků
- **kooperativní učení** – učíme děti spolupráci
- **integrované vzdělávání** – učíme děti způsobem, který slučuje poznatky z více oborů a propojuje je s praktickými zkušenostmi

Při výuce využíváme tyto **organizační formy práce**:

- **frontální** – pracujeme a učíme se hromadně
- **skupinová** – spolupracujeme
- **individuální** – pracujeme s jedním dítětem a podporujeme a rozvíjíme jeho silné i slabé stránky

2.1.2 Prožitkové učení dítěte v kurikulu podpory zdraví

Celkový rámec pro podporu zdraví se snažíme doplňovat splněním dalších podmínek. Využíváme principů a podmínek **prožitkového učení** – učíme děti zdravému životnímu stylu.

Prožitkové učení se vyznačuje těmito charakteristickými znaky:

- Spontaneita (vlastní puzení k činnosti)
- Objevnost (pronikání do reality, radost z poznávání)
- Komunikativnost (verbální i neverbální složka)
- Prostor pro aktivitu a tvořivost
- Konkrétní činnosti (manipulace, experimentování a hra)
- Celostnost (účast všech smyslů a obou mozkových hemisfér)

Uplatňujeme metodu prožitkového učení a kooperativního učení hrou a činnostmi dětí. Jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvídavost.

Podněcují radost dítěte k učení, objevování a zájem poznat nové.

Uplatňujeme situační učení – vytváříme a využíváme situace, které poskytují dětem srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí.

Nabízíme spontánní sociální učení – princip přirozené nápodoby správného vzoru chování a postojů.

Uplatňujeme integrovaný přístup – nabízíme obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích.

Dbáme na vyváženost spontánních a řízených aktivit.

2.2 Dlouhodobé záměry rozvoje

Předpokladem pro další rozvoj naší mateřské školy je vzdělávání a aktivní podpora myšlenky podpory zdraví a zdravého životního stylu.

Strategické cíle:

- Všestranně rozvíjet osobnosti dětí s ohledem na jejich individuální rozvojové možnosti, potřeby a zájmy.
- Zlepšovat podmínky pro výchovu a vzdělávání zdravých dětí i dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Dbát na to, aby byl vztah učitelky dítěte podporující a partnerský.
- Dbát na dodržování dohodnutých pravidel dětmi, pedagogy, zaměstnanci školy i zákonnými zástupci.
- Posilovat integrační principy – zejména poskytovat speciálně – pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, skupinově i individuálně je integrovat. Akceptovat zvláštnosti všech dětí a jejich rodin, učit se respektu a toleranci, přijímat odlišnosti druhých.
- Prohlubovat spolupráci se zákonnými zástupci (prevence negativních jevů, podpora zdravého životního stylu, aj.).
- Rozšířit spolupráci s institucemi města o účast na akcích v rámci obce.
- Specializovat pedagogy cíleným vzděláváním.

Poslání naší mateřské školy

Jen šťastné a spokojené dítě se může dále rozvíjet.

- Zajistit dětem bezpečné a dostatečně podnětné prostředí, ve kterém se budou cítit příjemně a svobodně.

- Zákonné zástupce každodenně utvrzovat naším chováním a jednáním o tom, že jejich dětem je věnována ta nejlepší péče.

- Naše mateřská škola by měla být místem, kam budou děti chodit rády a beze strachu. Kde děti budou prožívat radostné chvíle ve společenství kamarádů. Budou získávat pocit sebevědomí. Budou poznávat a rozvíjet své schopnosti a znalosti převážně formou prožitkového učení. Budou vedeny k samostatnosti, k samostatnému řešení problému.

Vize mateřské školy:

Perspektivně se profilovat ve výchově dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Vytvářet dětem takové prostředí, kde se budou cítit bezpečně a kde jsou respektovány, což jim umožňuje chovat a vyvíjet se zcela přirozeně.

Dovést dítě na konci jeho předškolního období k tomu, aby v rozsahu svých osobních předpokladů získalo věku přiměřenou fyzickou, psychickou a sociální samostatnost, základy pro zdravé sebevědomí a sebejistotu, schopnost být samo sebou a zároveň přizpůsobit se sociální komunitě.

Vytvořit základy pro celoživotní učení i základy pro schopnost jednat v duchu lidských a etických hodnot.

2.3 Zajištění vzdělávacího průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, děti nadaných

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťujeme vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte tak, aby vyhovovalo jeho potřebám i možnostem. Úspěšnost předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je volba vzdělávacích metod a forem práce, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními.

Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření se podle pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Naše mateřská škola uplatňuje podpůrná opatření třetího až pátého stupně s doporučením školského poradenského zařízení. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č.27/2016 Sb.

Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Stanovené rámcové cíle i očekávané výstupy školního vzdělávacího programu jsou pro všechny děti společné. Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními má pedagog na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší.

Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopností. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami pedagog zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření.

Důležitou podmínkou úspěšného předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami úzce spolupracujeme se zákonnými zástupci a dalšími odborníky, využíváme nabídky školských poradenských zařízení.

Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

Podpůrná opatření se v mateřské škole poskytují ve dvou oblastech.
Do naší mateřské školy jsou přijímány děti s 3. - 5. stupněm podpůrného opatření.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v mateřské škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona se uskutečňuje na základě Školního vzdělávacího programu upraveného podle speciálních vzdělávacích potřeb dětí.

Charakteristika 1. stupně podpory:

Škola identifikuje speciální potřeby dítěte, navrhne podpůrné opatření 1. stupně, třídní učitelky vypracují plán pedagogické podpory (PLPP), realizuje podpůrné opatření dle PLPP, průběžně vyhodnocuje. Pokud škola zjistí, že tato podpůrná opatření stačí k naplnění speciálně vzdělávacích potřeb dítěte, používá podpůrné opatření do té doby, po kterou jsou efektivní. Když dítě po 3 a nejdéle po 6 měsících selhává, nenastane očekávané zlepšení ve výkonech, škola kontaktuje prostřednictvím zákonného zástupce dítěte školské poradenské zařízení (PPP, SPC).

Charakteristika 2. – 5. stupně podpory:

Od druhého stupně jsou podpůrná opatření stanovována školským poradenským zařízením po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Škola obdrží Doporučení školského poradenského zařízení a dle doporučení vypracuje individuální vzdělávací plán (IVP)a metodicky s dítětem pracuje.

V tomto plánu se vzdělávací obsah upraví tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi dětí, a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

- Individuálně vzdělávací plán zpracovává učitelka na základě doporučení školského poradenského zařízení, konzultuje jej se zákonnými zástupci dítěte, s vedoucí učitelkou.
- V případě podpůrného opatření v podobě asistenta pedagoga jej metodicky vede, úzce spolupracuje při plánování činností a jejich vyhodnocení, dbá na zpracování potřebné dokumentace (zápisy v třídní knize, vedení portfolia dítěte, konkretizovaný plán individuální práce k daným tématům).
- Shledá-li učitelka po konzultaci s vedoucí učitelkou, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb dítěte, doporučí zákonnému zástupci dítěte využít poradenské pomoci školského poradenského zařízení – speciálně pedagogického centra nebo pedagogicko-psychologické poradny.

Úpravy obsahu a realizace vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem metodické podpory. Pedagogickým pracovníkům je zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola vytváří podmínky k co největšímu potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání děti nadaných. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno.

Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření školským poradenským zařízením pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

2.4 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Při vzdělávání dětí mladších tří let se přihlíží k jeho vývojovým a individuálním potřebám a uspokojení jeho základních biologických potřeb.

Hlavní je učení těchto dětí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a hrou. Dítě mladší tří let se projevuje velkou touhou po poznání, experimentuje, objevuje, poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá silně egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomnosti a situacemi, které ji naplňují. V pohybových aktivitách je méně obratné a rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje tohoto věku jsou výrazné.

Pro děti mladší 3 let je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Projevuje se silnější vazbou na dospělou osobu, poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice a přijímá nové role. Učitel zastává velmi významnou pozici, stává se zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.

2.5 Zajištění vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem (OMJ)

Děti pocházející z odlišného kulturního a jazykového prostředí přirozeně potřebují naši podporu a specifický přístup odpovídající jejich potřebám. Pokud je v mateřské škole čtyři a více cizinců v povinném předškolním vzdělávání, ředitelka školy zřídí skupinu (max 8 dětí) bezplatné jazykové výchovy jednu hodinu týdně.

3. NEFORMÁLNÍ KURIKULUM (podmínky vzdělávání)

Školní kurikulum vychází ze schváleného modelového programu mateřské školy. Kurikulum podpory zdraví pokrývá svým pojetím požadavky Rámcového programu pro předškolní vzdělávání.

Programem podpory zdraví se prolínají dva vzájemně se doplňující principy – respekt přirozeným potřebám jednotlivce, rozvíjení komunikace a spolupráce.

Podmínky vzdělávání má Školní kurikulum nastaveno podle dvanáct zásad podpory zdraví v mateřské škole.

3.1 Dva integrující principy podpory zdraví

Celým školním kurikulem prolínají dva integrující principy podpory zdraví:

3.1.1 Respekt k přirozeným lidským potřebám jednotlivce v celku společnosti a světa

Vytváříme dětem podmínky k uspokojení jejich přirozených potřeb a umožňujeme tímto dětem prožívat pozitivní citové prožitky. Na základě diagnostiky každého dítěte se snažíme naplňovat potřeby jednotlivých dětí dle modelu A. Maslowova.



+ děti mají možnost odpočívat podle svých potřeb, nejméně ½ hodiny, na WC chodí taktéž podle svých potřeb

+ děti mají možnost dokončit činnost podle svého tempa

+ děti se speciálními vzdělávacími potřebami mají vytvořeny podmínky pro vzdělávání, a to ve spolupráci s odborníky ze speciálně pedagogických center a zákonných zástupců

+ děti mají možnost adaptace na nové prostředí mateřské školy za přítomnosti zákonných zástupců

+ podporujeme děti při zkoušení nových činností

Záměry:

- sledovat individuální zvláštnosti dětí a zaznamenávat je

- dát dítěti pocit bezpečí

- zařazovat relaxační cvičení

- plánovat a poskytovat nabídky činností v souladu s individuálními potřebami dětí (vycházející z pedagogické diagnostiky a doporučení odborníků)

3.1.2 Rozvíjení komunikace a spolupráce

Podporujeme schopnost vzájemné komunikace a spolupráce mezi dětmi.

Respektujeme individualitu dítěte, používáme pozitivní formy komunikace verbální i neverbální.

+ děti se obracejí k dospělým se žádostí o pomoc

+ děti se vzájemně domlouvají

+ vedeme děti k samostatnému řešení problémů

Záměry:

Pozornost budeme věnovat poskytování zpětné vazby a ponechání většího prostoru dětem. Děti budeme vést k samostatnému vyjadřování, samostatnému řešení problémů, socializaci.

Děti je potřeba vést důsledně k rozvoji komunikačních schopností, a to pravidelnou logopedickou reedukací.

- umět se vcítit do pocitů dítěte, chovat se empaticky

- motivovat dítě k osobnímu rozvoji

- zaměřit se na pravidelné a cílené pozorování dětí při hrách

- pokračovat v realizaci odborně zaměřených tematických setkávání dětí se zákonnými zástupci

3.2 Dvanáct zásad podpory zdraví v mateřské škole (podmínky formálního kurikula)

Podmínky vzdělávání má Školní kurikulum nastaveno podle 12. zásad podpory zdraví v mateřské škole:

3.2.1 Učitelka podporující zdraví

- seznamuje děti se zdravým životním stylem, snaží se být dětem příkladem
- svým chování poskytuje empatickou odezvu na problémy dítěte
- důsledně uplatňuje Maslowovu teorii potřeb v každodenní práci s dětmi
- rozšiřuje si dále poznatky jak v oblasti pedagogické, psychologické, ale i v oblasti rozvoje zdravého životního stylu
- respektuje individualitu dítěte a zcela se každému dítěti individuálně věnuje, a to s citlivým přístupem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám, jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřípustné, dítě nelituje, bere jej jako silného jedince s jeho individuálními zvláštnostmi a požadavky
- respektuje osobní psychomotorické tempo dětí a podřizuje mu organizaci činností
- řeší i negativní až destruktivní spontánní projevy dítěte, nedirektivně využívá situací k posilování jeho sebekontroly a duševní odolnosti
- aktivně se zapojuje do tradic a rituálů školy

Na co se zaměříme ((využito výsledků INDI MŠPZ)**:**

- vyhýbat se manipulaci s dětmi při řízené činnosti a přesunech
- vzájemně se inspirovat
- věnovat se profesnímu růstu a sdílení informací

3.2.2 Věkově smíšené třídy

- složením třídy poskytujeme přirozené podmínky pro socializaci dítěte, která je hlavním přínosem předškolního období pro celý další život
- věkové skupiny jsou ve třídách zastoupeny rovnoměrně
- respektujeme i další aspekty pro rozdělení dětí do věkově smíšených skupin: přání zákonných zástupců, volbu učitelky, sourozenecké a kamarádské vztahy mezi dětmi
- případné přesuny dítěte z jedné třídy do jiné se dějí výhradně se souhlasem dítěte a zákonných zástupců
- učitelka diferencuje nároky na děti podle mentálního, ne kalendářního věku dítěte
- učitelka vůči dětem uplatňuje požadavky, které jsou pro ně věkově a individuálně přiměřené

Na co se zaměříme ((využito výsledků INDI MŠPZ)**:**

- zapojovat mladší děti do her starších kamarádů
- neprosazovat děti na úkor druhých
- starší děti budou přenášet pravidla chování a soužití na mladší (vytvářet tradice)
- vhodně motivovat starší děti k ochotné pomoci mladším dětem

3.2.3 Rytmický řád života a dne

- dodržujeme maximálně tříhodinové rozmezí mezi jídly
- stanovujeme si a dodržujeme rámcová pravidla uspořádání dne, která zabezpečují rytmický řád a umožňují učitelce uspokojovat individuální potřeby dětí, pružné rozhodování, vzájemnou informovanost a komunikaci se zákonnými zástupci
- učitelka ve třídě během dne střídá nabídky klidných a pohybových her
- činnosti organizujeme individuálně a skupinově, plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje jejich individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem, děti mají možnost dokončit hru a činnost podle svého individuálního tempa
- děti mají dostatek času ke spontánním hrám, mají možnost se vzdálit z činnosti a odpočívat, spánek se řídí individuálními potřebami dětí, umožňujeme dětem, aby si vzaly z domova oblíbenou hračku a měli podle potřeby u sebe
- pobytu venku je věnován dostatek času a je využíván k podpoře probírající tématiky, v případě nepříznivých klimatických podmínek (silný mráz, UV záření, inverze aj.)

se doba pobytu zkracuje nebo nahrazuje jinou výchovně vzdělávací činností v prostorách mateřské školy

Na co se zaměříme ((využito výsledků INDI MŠPZ)**:**

- mít možnost se vzdálit od prováděné aktivity a odpočinout si
- řízené činnosti organizovat skupinově nebo individuálně
- seznamovat zákonné zástupce se školním řádem, jeho dodržování, seznamovat s režimem dne

3.2.4 Tělesná pohoda a volný pohyb

- zařazujeme promyšleně a cílevědomě dechové, relaxační, smyslové cvičení
- připravujeme dětem různé nářadí a náčiní motivujících k pohybu
- dětem nabízíme dostatek volného pohybu, neboť pohyb působí příznivě na celkovou tělesnou a duševní pohodu
- prostřednictvím grafických cvičení podporujeme rozvoj grafomotoriky
- klademe velký důraz na rozvoj jemné motoriky
- vedeme děti k postupné samostatnosti při sebeobslužných činnostech a dodržování hygienických návyků
- každoročně organizujeme plavecký výcvik dětí, pravidelně využíváme canisterapii

Na co se zaměříme ((využito výsledků INDI MŠPZ)**:**

- nabízet zdravotně – pohybové aktivity
- využívat možnosti canisterapie, hipoterapie
- pravidelně zařazovat tělovýchovné chvilky, relaxační a protahovací cvičení

3.2.5 Správná výživa

- stravování v naší mateřské škole je smluvně dohodnuto se školní jídelnou Střední školy řemesel, Pionýrů 2069, Frýdek-Místek. V naší kuchyňce provádíme pouze výdej stravy, jídlo je dováženo v termoportech a v uzavřených nerezových nádobách na vozíku přes cestu z kuchyně školní jídelny Střední školy řemesel do mateřské školy, při výdeji stravy jsou dodržovány hygienické zásady
- dětem je poskytována plnohodnotná strava, je zachována vhodná skladba jídelníčku, každý den je zařazeno ovoce nebo zelenina

- respektujeme individuální potřebu jídla, stravovací zvláštnosti a požadavky zákonných zástupců na stravování dětí, děti nejsou do jídla nuceny, je ovšem zachováno pravidlo „ochutnat“

- děti si po sobě odnášejí nádobí

- děti mají na jídlo dostatek času, pomalejší děti mohou jíst dlouho, stolují v pohodové atmosféře

- časové intervaly mezi podávanými jídly jsou v souladu s požadavky na stravování dětí předškolního vzdělávání

- pitný režim je zajištěn v průběhu celého dne (vlastní hrníčky a určené místo s nápoji v konvicích s víky), připomínáme dětem důležitost pití

- v rámci projektových dnů si děti samy připravují např. zeleninový nebo ovocný salát

Na co se zaměříme (využito výsledků INDI MŠPZ)**:**

- dbát na pravidla slušného chování při stolování

- nadále umožňovat dětem zvolit si přiměřené množství jídla

- podněcovat k návyku pití pitné vody

- připravovat ochutnávky a ukázky zdravé výživy (aktivní programy ŠPZ)

- prostírat samostatně stoly k jídlu

- prohloubení spolupráce s pracovníky kuchyně

3.2.6 Spontánní hra

- vytváříme prostor, čas a prostředky pro hru dětí, děti ve spontánní hře podporujeme a případně jim pomáháme, herní výtvory se vystavují na místě k tomu určeném

- umožňujeme dětem hrát si a tvořit s různými druhy materiálů (písek, voda, přírodniny)

- dodržujeme principy dokončit činnost, odmítnout činnost, snažíme se respektovat právo na soukromí

- třídy jsou vybaveny dostatečným množstvím hraček, které mají děti k dispozici, jsou umístěny v otevřených policích do výše očí, děti mají volně přístupné i výtvarné a pracovní materiály

- o činnosti informujeme děti s dostatečným předstihem

- hru využíváme k pozorování dítěte

Na co se zaměříme (využito výsledků INDI MŠPZ)**:**

- ponechat dětem rozehranou hru do ukončení, i více dní
- doplnit materiál a pomůcky pro experimenty
- poskytnout dětem dostatek času a prostoru pro hru
- dodržovat pravidla při úklidu hraček

3.2.7 Podnětné věcné prostředí

- mateřská škola má dostatečné prostory pro stanovenou kapacitu dětí a její uspořádání vyhovuje skupinovým a individuálním činnostem dětí, vybavení a uspořádání mateřské školy odpovídá požadavkům pro pobyt předškolních dětí
- ve třídách je nízký nábytek a veškeré hračky a pomůcky jsou dětem dostupné, děti je vidí a mohou si je samostatně brát i ukládat
- vybavení hračkami, pomůckami, materiálem, literaturou je průběžně doplňováno, obnovováno a využíváno, odpovídá počtu dětí, je zdravotně nezávadné a bezpečné
- mateřskou školu cíleně vybavujeme didaktickými pomůckami pro rozvoj smyslových, pohybových i poznávacích schopností a dovedností
- vybavení pro odpočinek dětí (lehátka) je přizpůsobeno antropometrickým požadavkům, lůžkoviny jsou ukládány ve větratelných prostorách
- v každé třídě, šatně i společném vestibulu je prostor pro výstavku dětských prací, děti se tak podílejí na úpravě a výzdobě interiéru budovy, prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i zákonným zástupcům
- výtvory dětí ve třídách obměňujeme v souladu s tématem
- k pohybovým aktivitám je využíván vymezený pozemek na školní zahradě, který je udržován a přizpůsoben pobytu dětí venku, zahrada má dvě pískoviště, která vyhovují hygienickým normám, v letních měsících jsou zastíněna slunečníky, u jednoho z pískovišť je altánek s tabulí a počítadlem, děti mají k dispozici tartanovou plochu pro jízdu na dětských dopravních prostředcích a sportovní aktivity s různým nářadím

Na co se zaměříme (využito výsledků INDI MŠPZ)**:**

- využívat výukové programy pro děti na tabletu

- využívat k výchovně-vzdělávacím činnostem prostory sousedící školy (keramika, kuchyňka, interaktivní tabule apod.)

3.2.8 Bezpečné sociální prostředí

- všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně
- při vstupu dítěte do mateřské školy nabízíme individuální adaptaci, po dobu adaptace je zákonným zástupcům dětí umožněna jejich přítomnost ve třídě, jsou dohodnutá pravidla, jak adaptace bude probíhat
- pedagogové respektují individualitu dětí a zcela se jim věnují s citlivým přístupem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám, jakékoliv projevy nerovností, podceňování jsou nepřípustné
- děti nevedeme direktivně, podporujeme samostatnost dětí
- děti mají právo odmítnutí
- spolu s dítětem hledáme řešení tak, aby pocítilo a uvědomilo si následky svého chování
- mezi dítětem a učitelkou je vztah podporujícího partnerství, poskytujeme přirozený prostor ke kooperaci, umožňujeme společný pobyt dětí různých etnických skupin s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami, v dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu
- děti jsou vedeny jasnými a srozumitelnými pokyny k respektování pravidel třídy, aby se vytvářel ve třídách kolektiv kamarádů, ve kterém jsou všichni spokojeni
- spolupracujeme s třídní kolegyní na řešení všech problémů výchovy i vzdělávání, které se na třídě vyskytnou

Na co se zaměříme (využito výsledků INDI MŠPZ)**:**

- preferovat ocenění (u dětí i dospělých) před výtkami, kritikou či tresty
- nadále každoročně společně s dětmi nastavit pravidla společného soužití a chování ve třídě

Pravidla vzájemného soužití společně vytvořená s dětmi:

- vracíme hračky na své místo
- dělíme se o hračky
- máme se rádi, jsme kamarádi
- ve třídě chodíme pomalu
- vzájemně si naslouchámе
- postavené stavby kamarádů oceníme, pochválíme

- osobní věci si ukládáme na své místo, které je označeno značkou
- hračky a pomůcky ukládáme na určené místo
- dodržujeme hygienické návyky
- jsme zdvořilí
- umíme požádat o pomoc

3.2.9 Participativní a týmové řízení

- mateřskou školu řídí vedoucí učitelka, která spolupracuje se zástupkyni ředitelky a ředitelkou školy
- je vytvořen informační systém pro zaměstnance: měsíční plán (porady, schůzky, školení, akce, osobní jednání, úkoly)
- ředitelka mateřské školy vytváří podmínky pro uspokojování profesních a individuálních potřeb pro každého zaměstnance, podporuje motivaci, pozitivní pracovní atmosféru na škole a sebevzdělávání učitelek, jde příkladem, zaměstnanci dostávají prostor říct svůj názor, podílet se na ŠVP a rozvoji školy
- ředitelka vytváří kontrolní a hodnotící systém, který poskytuje konkrétní informace o plnění projektu, koncepčních záměrů a plánů školy
- písemně jsou zpracovány a vymezeny povinnosti, pravomoci jednotlivých zaměstnanců

Na co se zaměříme (využito výsledků INDI MŠPZ)**:**

- aktivně prohlubovat týmovou spolupráci
- zaměřit se na analýzy (INDI, SUKy) a využívat je při dalším plánování
- rozvíjet efektivní interní komunikaci, vytvářet kvalitní pracovní vztahy

3.2.10 Partnerské vztahy s rodiči

- zákonní zástupci využívají systém adaptace dítěte na docházku do MŠ
- snažíme se pěstovat si vztahy s rodinami dětí na principech vzájemné tolerance, otevřené komunikace a vstřícnosti
- pravidelně informujeme zákonné zástupce o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení

- informační systém pro zákonné zástupce je zajištěn ústní formou (osobní rozhovor, společně plánované schůzky, včetně pravidelných konzultací s logopedem, speciálním pedagogem) a formou písemných informací na hlavní nástěnce ve vstupních prostorách školy

- zákonní zástupci mají možnost účastnit se veškerých programů v mateřské škole

Na co se zaměříme (využito výsledků INDI MŠPZ)**:**

- nabízet účast zákonných zástupců při činnosti svého dítěte a na akcích pořádaných mateřskou školou

- zaměřit se na možnosti spolupráce s místními zájmovými organizacemi

- zaměřit se na předávání informací zákonným zástupcům, jak se mohou podílet na rozvoji a upevňování základních vědomostí, dovedností a návyků dětí získaných v mateřské škole

3.2.11 Spolupráce mateřské školy se základní školou

- projednáváme v dostatečném časovém předstihu se zákonnými zástupci případnou nezralost dítěte k docházce do základní školy, nabízíme zákonným zástupcům odbornou pomoc a konzultace s odborníky

- spolupracujeme se žáky a učiteli základní školy – zajišťování akcí, např. Mikuláš, edukační akce

- pro předškoláky připravujeme „Cvičný zápis do školy“ – „Co už umím do školy“, závěrem školního roku se loučíme s předškoláky akcí – „Pasování na školáka“

Na co se zaměříme (využito výsledků INDI MŠPZ)**:**

- informovat zákonné zástupce o odborných pracovištích, které jim mohou poskytnout podporu při vzdělávacích nebo výchovných obtížích

3.2.12 Začlenění do života obce

- spolupracujeme s mnoha organizacemi města – Městská policie, Knihovna, Faunapark, muzeum, praxe studentů Střední zdravotnické školy a vysoké školy

- účastníme se každoročně akcí pořádaných magistrátem Frýdku-Místku

- veřejně se prezentujeme v tisku, na webových stránkách, organizováním výstav dětských prací

- mateřská škola informuje veřejnost o životě mateřské školy podporující zdraví (články a fotografie v místním tisku, vývěsky)
- mateřská škola vede neformální dokumentaci a fotodokumentaci života školy, knihu návštěv
- zapojujeme se do projektů na mezinárodní úrovni, díky spolupráci se školami z různých částí světa můžeme naše zařízení označit za interkulturní

Na co se zaměříme (využito výsledků INDI MŠPZ)**:**

- zvát do mateřské školy zajímavé obyvatele obce
- připravit hravou a edukační přednášku, týkající se péče o zoubky (možnost spolupráce s dentální hygienistkou)
- příprava dalších akcí, např. Den zdraví, Den s hasiči, preventivní akce se Střední zdravotnickou školou

Tradiční aktivity pro děti a jejich zákonné zástupce

- Seznamovací odpoledne se zákonnými zástupci
- Barevné dny
- Návštěva knihovny
- Mikulášská nadílka
- Vánoční dílny se zákonnými zástupci s vystoupením dětí
- Karneval v prostorách mateřské školy
- BESIP – beseda s policií
- Divadelní a filmová představení
- Vítání jara
- Společná oslava Dne matek v MŠ, Dne otců
- Čarodějnický rej
- Cvičný zápis do školy
- Mezinárodní den dětí – soutěže a hry v MŠ a na zahradě MŠ
- Mezinárodní den autismu
- Pasování na školáky

- Výlety
- Komunitní kruh
- Zdravé dny
- Nabídka zájmových činností
- Canisterapie
- Hippoterapie
- Metodická setkávání

3.3 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto dětí škola umožní:

- uplatňování principu diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky
- stanovená podpůrná opatření při vzdělávání dětí
- při vzdělávání dítěte, které při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školského poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě Individuálního vzdělávacího plánu)

Pokud zákonný zástupce dítěte přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštívil školské poradenské zařízení za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání dítěte a způsobil tím dítěti obtíže při vzdělávání (protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže), může se škola obrátit na zástupce OSPOD a v souladu se zákonem o sociální právní ochraně dětí požádat o součinnost.

3.4 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla v mateřské škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

3.5 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co nejvíce prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

Mateřská škola průběžně doplňuje vybavení podnětnými a bezpečnými hračkami a pomůckami vhodnými pro děti mladších tří let. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí a umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku. Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte. Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.

3.6 Podmínky vzdělávání dětí s cizím jazykem

V případě zařazení dětí s cizím jazykem do předškolního vzdělávání je potřeba mít na vědomí při práci s celou třídou, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jak druhý jazyk. Je potřeba uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Mateřská škola poskytuje těmto dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. V případě, že jsou ve třídě nejméně čtyři děti, u kterých je nedostatečná znalost českého jazyka, zřídí ředitel školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č.14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte může být do skupiny pro jazykovou přípravu zařazeno rovněž jiné dítě, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Při tomto vzdělávání je podporována především individualizovaná práce s dětmi ihned při nástupu do mateřské školy.

4. FORMÁLNÍ KURIKULUM – tematicky uspořádané (vzdělávací obsah)

Formální kurikulum je systematické promyšlené plánování činností, které učitelka připravuje pro rozvoj jednotlivých dětí na základě jejich dobrého poznání.

4.1 Tematický celek – nosné hlavní téma, obsahující rámcové cíle směřující k podpoře zdraví

Při tvorbě formálního kurikula byla ujasněná filozofie Kurikula podpory zdraví naší školy, byly ujasněny základní cíle, dlouhodobé cíle a hlavní pedagogický záměr. Byla vytvořena základní struktura vzdělávacího obsahu učebního plánu, která bude shodná se strukturou třídních učebních plánů pro všechny třídy naší mateřské školy. Prioritou jsou pro nás cílové kompetence podpory zdraví. Samotný vzdělávací obsah vychází z toho, že v naší mateřské škole jsou zařazeny děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Formální kurikulum je systematické a promyšlené plánování činností, které učitelka připravuje pro rozvoj jednotlivých dětí na základě jejich dobrého poznání.

Téma „Objevujeme svět pro zdravý život“ se shoduje s filozofii podpory zdraví v MŠ a jeho ústřední myšlenka nás provází všemi podtématy, která jsou dále písemně rozpracovány na jednotlivých třídách, v tzv. Třídním kurikulu.

Rámcové cíle:

- vytvářet podmínky pro tělesnou duševní a společenskou pohodu dítěte v MŠ
- vychovávat dítě ke zdravému životnímu stylu
- rovnoměrně rozvíjet všechny oblasti poznávání a schopností (biologická, psychologická, interpersonální, sociálně-kulturní, environmentální)

Při tvorbě kurikula pracujeme se vzdělávacími cíli stanovenými v Rámcovém programu a dodržujeme zásady a podmínky mateřské školy podporující zdraví.

4.2 Podtémata – jejich charakteristika a přiřazené cílové kompetence

Obsah „Formálního kurikula“ je strukturován do pěti oblastí, které reflektují vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání i učení. Jednotlivé oblasti jsou rozlišeny na základě vztahů, které si dítě postupně vytváří k sobě samému, k druhým lidem, k okolnímu světu, a to na základě přirozených interakcí, do kterých v rámci těchto vztahů vstupuje, v nichž žije, rozvíjí se, učí a vzdělává.

Jedná se o hlediska: identita, společenství, příroda, aktivita, zdravý životní styl. Z těchto hledisek vychází nabídka činností a charakterizující smysl a obsah jednotlivých podtémat. Na základě daného podtématu budou dětem vytvářeny podmínky ke vzdělávání.

Z uvedených podtémat s danými kompetencemi budou jednotlivé třídy čerpat náměty, náplň i cíle pro tematické části realizované na třídě. Až v těchto tematických částech dochází k upřesnění a konkretizaci jejich obsahu. Jak bylo řečeno, vše vychází z aktuálních podmínek, věku, specifických zvláštností a individuálních možností dětí.

Klíčové kompetence člověka podporujícího zdraví:

- Rozumí holistickému pojetí zdraví, pojmům podpory zdraví a prevence nemoci

- Uvědomuje si, že zdraví je prioritní hodnotou

- Dovede řešit problémy a řeší je

- Má vyvinutou odpovědnost za vlastní chování a způsob života

- Posiluje duševní odolnost

- Ovládá dovednosti komunikace a spolupráce

- Aktivně se spolupodílí na tvorbě podmínek a prostředí pro zdraví všech

Ve všech podtématech budeme rozvíjet tyto kompetence předškolního dítěte:

3/1 je zvídavé, má touhu poznávat

3/3 rozvíjí své poznávací funkce a dovednosti

7/1 chce poznávat okolí a svět

6/4 je schopno elementární spolupráce ve dvojici, ve skupině

4/2 dovede označit svoje potřeby a přizpůsobit jim své chování

Podtémata:

Kdo jsem já a co o sobě víme

Vnímám svět všemi smysly

Paní zima kraluje

Všechny barvy světa

Já a moje zdraví

Podtéma: 1. Kdo jsem já a co o sobě víme

Příklady tematických celků:

Hurá do školky, Mám nové kamarády, To je moje rodina, Co děláme celý den a celý rok, Barevný podzim Koulelo se koulelo, červené jablíčko, Běží myška po poli, V lese na paloučku

Charakteristika:

Identita

Seznámení s prostředím mateřské školy, kamarády, třídou, hračkami.
Objevování pravidel soužití třídy, uvědomování si své identity. Znát své jméno, jména členů rodiny, bydliště. Seznámení s různými národnostmi, etniky a zeměmi. Zjišťování, čím se liší a co mají společného. Osvojování si zásady zdravého životního stylu pohybem

v přírodě a zdravou výživou. Poznávání ovoce a zeleniny, přírodnin pomocí smyslových a tvořivých her. Poznávání nejbližšího okolí, získávání kladného vztahu k přírodě.

Cílové kompetence předškolního dítěte

1/5 Má zájem pochopit jevy kolem sebe v jejich souvislostech, dovede se ptát.
3/1 Je zvídavé, má touhu poznávat.
3/2 Ví, že když řešení problémů přesahuje jeho síly, má se obrátit o pomoc na osobu ze svého nejbližšího okolí.
3/3 Rozvíjí své poznávací funkce a dovednosti.
3/4 Umí se citově vyrovnat s novými situacemi v rámci běžného života dítěte svého věku.
4/2 Dovede označit svoje potřeby (tělesné, psychické, sociální, etické), přizpůsobit jim své chování.
4/5 Dovede vyvinout úsilí, pokud chápe smysl své činnosti, vytrvá u ní, dokončuje ji.
5/1 Poznáváním sebe sama vytváří pravdivý obraz o sobě, o své identitě, vlastnostech (temperament), sklonech a schopnostech.
5/2 Snaží se ovládat intenzitu emocí, které by škodily jemu nebo okolí.
5/8 Dovede požádat o pomoc, když je v nouzi.
7/1 Chce poznávat své okolí, svět

Očekávané výstupy

- při poznávání světa používá širokou škálu svých smyslů
- chová se přátelsky ke všem dětem, neodsuzuje odlišnosti
- ví, jaké činnosti souvisí s profesí členů rodiny
- respektuje pravidla soužití
- správně určuje a pojmenovává věci a jevy ve svém okolí
- řeší konflikt v mezích dohodnutých pravidel
- oslovuje děti jejich křestním jménem, pozdraví, rozloučí se
- dovede vyjádřit své potřeby i přání podílí se na vytváření pravidel chování ve skupině, neporušuje dohodnutá pravidla
- správně třídí (přiřazuje) věci podle barvy, tvaru, velikosti, materiálu
- umí poměřit mezi sebou několik předmětů a seřadit je podle velikosti
- zná své jméno, příjmení, jména členů rodiny, zná název města, kde bydlí
- orientuje se v prostředí mateřské školy, přizpůsobuje se režimu dne, ví, že své věci si odkládá na svou značku
- snaží se sám nebo s pomocí svlékat a oblékat

- má osvojeny základní návyky sebeobsluhy, hygienické návyky a společenské návyky při stolování

Podtéma: 2. Vnímám svět všemi smysly

Příklady tematických celků:

Listopad, listopad, lísteček mi na dlaň spad, Už se umím oblékat, Veverčina spižírna, Doktor Bolí to, Možná přijde Mikuláš, Adventní čas, Vánoční zvoneček tiše zvoní

Charakteristika:

Změny v přírodě

Vnímání charakteristických změn v přírodě, rozvíjení poznávacích schopností při vycházkách do přírody, vnímání přírodní krásy a harmonie. Sběr podzimních přírodnin a tvoření z nich. Pozorování počasí, uvědomování si jeho vlivu na oblékání. Význam správného oblečení pro upevnění zdraví, otužování, ochranu před podchlazením a omrznutím. Vánoční čas nabízí osvojení si prostřednictvím praktických činností poznatky o lidových zvycích a tradici vánočních svátků, poznávání, že je hezké dárky nejen přijímat, ale i dávat, prohloubení citové vazby k lidem v blízkém okolí.

Cílové kompetence předškolního dítěte

1/4 Rozlišuje lidské aktivity na ty, které mohou zdraví člověka, přírody podporovat a ty, které mohou zdraví poškozovat.
7/3 Chová se vstřícně a je ochotné pomoci tam, kde je třeba, zvládá jednoduché činnosti v péči o nejbližší prostředí a potřeby druhých.
7/6 Má zájem pochopit jevy kolem sebe, ptá se.
7/7 Prožívá vztah k přírodě, sounáležitost s přírodou neživou i živou.
7/8 Ochraňuje přírodu, cítí k ní odpovědnost a úmyslně ji nepoškozuje.

Očekávané výstupy

- ví, jak se správně chovat při infekčním onemocnění (např. při kýchání používá kapesník…)
- dodržuje pravidla společenského chování
- posuzuje známé lidské aktivity z hlediska jejich důsledku pro další lidi a pro přírodu (např. co se stane, když, neukládáme věci na místa, odhodíme na zem papír, …)
- ví, proč je důležité správně držet tělo
- pomáhá těm, kdo pomoc potřebují a přijmou ji
- vyjmenovává charakteristické znaky ročních dob

- v průběhu dne sleduje svůj zevnějšek, podle potřeby se upravuje
- vyrábí dárky, chystá překvapení pro členy rodiny
- třídí, řadí, uspořádává do celků předměty, obrázky, podle jejich podobností a odlišností

Podtéma: 3. Paní zima kraluje

Příklady tematických celků:

My Tři králové jdeme k Vám, Zimní radovánky, Abeceda zdraví, Barevný svět – bílá a modrá, Zvířátka v zimě, Karnevalový rej, Až budeme velcí, Zdravý zoubek

Charakteristika:

Aktivita

Poznávání zimní přírody, seznamování se s charakteristickými znaky zimy, vlastnostmi sněhu a ledu, sledování změn v přírodě v závislosti na počasí. Prostřednictvím zimních her a sportů vedení dětí k poznání, že pohyb je důležitý pro naše zdraví. Prevence úrazu při zimních sportech. Rozlišování kladně a záporně působících aktivit na naše zdraví. Usměrňování na dodržování bezpečnosti své a druhých. Získávání sebedůvěry, sebevědomí, pocitu radostného očekávání vstupu do základní školy.

Cílové kompetence předškolního dítěte

2/2 Rozlišuje dobro a zlo a dovede obě etické kategorie vidět ve vztahu ke zdraví.
3/5 K problémům přistupuje aktivně, organizuje své činnosti, nečeká, že jeho problémy bude řešit někdo jiný.
3/6 Řeší jednoduché problémy, má představu o tom, že většinu problémů může řešit více způsoby.
3/7 Nemá obavu ze změny, přijímá ji jako běžnou součást života.
4/4 V běžných životních situacích předvídá následky a přijímá konkrétní důsledky svých činů, svého chování.
4/6 Umí vyjádřit, co se mu líbí, co ne, vysvětlit proč.
5/9 Dovede zvládnout jednoduché zátěže a překážky.

Očekávané výstupy:

- označuje některé životně důležité vnitřní orgány a jejich funkce
- dovede popsat důsledky a rizika lidských činností pro životní prostředí ví o existenci látek poškozujících zdraví
- chová se šetrně k životnímu prostředí

- ví, že nedostatek pohybu může vést k onemocnění
- používá různé výtvarné techniky
- dovede vyhledat rozdíly na zdánlivě stejných obrázcích
- umí požádat o pomoc
- pohyb přizpůsobuje rytmu
- chová se u stolu přirozeně a správně nejen v přítomnosti dospělého
- reaguje na projevy druhých
- vyjmenuje dny v týdnu a jejich pořadí

Podtéma: 4. Všechny barvy světa

Příklady tematických celků:

Máme rádi zvířata, Kniha je můj kamarád, Na jaře se rodí mláďata
Hody, hody doprovody, Až budeme velcí, Chráníme naši planetu
Stůj, pozor červená

Charakteristika:

Společenství

Seznámení s městem a prostředím ve kterém žiji, osvojování pravidel bezpečného chování na ulici. Podporování kladného vztahu k přírodě, zvířatům. Den Země je pro děti příležitostí k získávání poznatků o světě, ve kterém žijí. Objevování světa rostlin, květin, ekosystémů na Zemi. Seznámení s charakteristikou ročních období. Velikonoční tradice děti prožijí formou výtvarných a hudebních činností.

Cílové kompetence předškolního dítěte

1/7 Uvědomuje si, že lidé jsou různí a liší se podle řady znaků (pohlaví, věku, jazyka, kultury, etnika, rasy, náboženství, sociálního zázemí, životní úrovně).
5/4 Chápe, že lidé mají různé pocity, emoce a city, dovede je rozpoznávat a pojmenovat.
5/5 Dovede sdělovat události a příhody, které se mu staly.
5/6 Komunikuje, dokáže se dohodnout i v případě problémové situace.
5/7 Má zvnitřněnou potřebu řádu, aktivně se podílí na tvorbě pravidel. Přijatá pravidla se snaží plnit.
6/1 Má vytvořené základní návyky společenského chování.
6/2 Je ochotno vysvětlovat svůj názor i naslouchat druhým.
6/3 Dovede se vyjádřit a domluvit s dětmi a s dospělými.
6/4 Je schopno elementární spolupráce ve dvojici, ve skupině dětí.
6/5 Chová se vstřícně a nabízí pomoc tam, kde vidí, že je třeba.

6/6 Chápe, že svým chováním a skutky nemá omezovat druhého, dbá pravidel soužití.
6/7 Uvědomuje si, že svým chováním může spoluvytvářet prostředí pohody.
7/2 Prožívá vztah k lidem, sounáležitost s různými společenstvími.
7/4 Uvědomuje si, že každý má nějaká práva a povinnosti.
7/5 U druhých respektuje a toleruje potřeby a individuálně odlišné způsoby jejich uspokojování.

Očekávané výstupy:

- ví, proč třídí odpad
- dovede popsat tvar, povrch, barvu…předmětů
- ví, kdy se chová správně a kdy špatně
- dovede se řídit signály semaforu
- zvládá úkoly her rozvíjející jemnou motoriku
- napodobuje různá povolání v námětových hrách
- vyjmenovává charakteristické znaky ročních dob
- dodržuje pravidla bezpečnosti
- správně používá předložky před, za, pod…
- ví, jak se má chovat v dopravním prostředku
- upozorňuje na změny barev přírodě

Podtéma: 5. Já a moje zdraví

Příklady tematických celků:

Maminka má svátek, Putování s panáčkem Pyramidáčkem za zdravím, Sláva nazdar výletu, Hlava, ramena, kolena…, Děti mají svátek, Do školy jenom krok, Čím cestujeme, Hledání pokladu, Těšíme se na prázdniny, Námořnický týden, Turistický týden, Indiánský týden

Charakteristika:

Zdravý životní styl

Seznámení s lidským tělem a změnami, které se v našem těle odehrávají. Vedení k péči o své zdraví, ke zdravým životním návykům, prevenci, zvládání sebeobslužných činností a k pomoci kamarádům se speciálními vzdělávacími potřebami. Osvojování zásad zdravého životního stylu pohybem v přírodě a zdravou výživou. Společně s dětmi zjišťování, co jsme se během školního roku naučili, co se nám líbilo a co by děti chtěly znovu prožít. Slavnostně se rozloučíme s předškoláky.

Cílové kompetence předškolního dítěte

1/1 Má základní poznatky o lidském těle a jeho hlavních funkcích.
1/2 Vnímá, že člověk může mít potíže se zdravím tělesným, ale i duševním a tyto potíže spolu mohou souviset.
1/3 Rozumí tomu, že způsob, jakým se člověk chová a žije, má vliv, špatný nebo dobrý, na jeho zdraví.
1/6 Má vytvořenou představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, hry na automatech).
2/1 Vnímá, že všechno na světě má vztah ke zdraví, buď ho podporuje, nebo poškozuje.
2/3 Chápe, že zdraví není samozřejmost a musí je chránit.
2/4 Chápe, že když je člověk nemocen (krátkodobě, dlouhodobě, akutně, chronicky), nemůže dělat řadu věcí, které dělá rád a které patří k jeho životu.
2/5 Podporuje konkrétními činnostmi vlastní zdraví i zdraví ostatních, přírody.
2/6 Má vytvořenu představu o zdravé životosprávě.
4/1 Má vytvořeny základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny.
4/3 Odhaduje rizika ohrožující jeho zdraví a bezpečnost.
5/3 Chápe, že tělesná aktivita, zdravá výživa, spánek a odpočinek přispívají k dobré náladě a spokojenosti.

Očekávané výstupy:

- ví, jak probíhá život člověka z hlediska růstu, vývoje a stárnutí
- na odlišnosti neupozorňuje nevhodným chováním
- ví, že se dá předcházet nemoci
- ví o existenci látek poškozujících zdraví
- ví, proč se myjeme, proč si čistíme zuby, proč si čistíme nos, proč je třeba dodržovat čistotu na toaletě
- pomáhá lidem – dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, slabým a nemocným
- pomáhá těm, kdo pomoc potřebují a přijmou ji
- ví, které potraviny zdraví neprospívají
- doprovází zpěv (tanec) hrou na nástroje
- přednáší říkadla, básně
- nevysmívá se citovým projevům ostatních

- napodobuje některé sporty

4.3 Tematické části a jejich charakteristika

Tematické části podtémat jsou naplňovány dílčími vzdělávacími cíli z pěti oblastí podpory zdraví. Učitelky jednotlivých tříd si postupně na každý měsíc ve školním roce rozpracují jednotlivá podtémata do tematických částí, k nimž přiřadí název tematické části, kompetence, jednotlivé dílčí cíle vzdělávání a ukazatele dosaženého vzdělání, stanoví činnosti, časový plán.

Výběr témat je určován aktuálními situacemi, změnami v přírodě, společnými školními akcemi.
Při plánování didaktických postupů upřednostňujeme tyto metody: komunitní kruh, prožitkové učení, využití přirozených situací. Naplánované akce třídy, básně, říkadla, písně a hudebně pohybové hry jsou uvedeny na jednotlivé měsíce v třídním kurikulu.

4.4 Pravidla pro tvorbu třídních programů – třídních kurikul

Třídní kurikula si sestavují třídní učitelky s ohledem na aktuální složení dětí ve třídě, s přihlédnutím k situacím a akcím, které v průběhu školního roku vznikají. Učitelky vycházejí z poznatků o dětech, ze zpětné vazby vlastní práce, z námětů zákonných zástupců. Do třídního kurikula učitelky zapisují plánované činnosti tak, aby byly splněny cílové kompetence v souladu s tematickým celkem. Třídní kurikulum vychází z, „Kurikula podpory zdraví“, které je pro pedagogický tým stěžejní. Délku a rozložení tematických celků si třídní učitelky upravují dle potřeby.

Třídní kurikula jsou k dispozici v každé třídě mateřské školy a na nástěnkách tříd. Součástí třídního kurikula je evaluace jednotlivých tematických částí.

Cílem vzdělávání je dovést dítě na konci jeho předškolního období k tomu, aby v rozsahu svých předpokladů a možností získalo věku přiměřenou psychickou, fyzickou i sociální samostatnost pro život. Klademe důraz hlavně na získávání a rozvoj komunikačních schopností dětí s ohledem na jejich individuální možnosti.

Naskytne-li se aktuální situace, má vždy přednost před naplánovanými tematickými částmi, dílčími cíli a činnostmi. V každé situaci, v kterékoliv části dne, v průběhu jakékoliv činnosti se ptáme: *„Co se tím, co právě děláme, děti učí, jak se rozvíjejí? S jakou morální či lidskou hodnotou se právě setkávají? Jaký prostor mají děti pro samostatnost, svobodu, sebevědomí, zda mají možnost ovlivnit chod věcí, které se právě dějí? Jsou děti schopné spolupracovat s druhými, jsou citlivé na bolest druhých?“*

Obsah vzdělávání je plánován na tříleté období.

Specifické vzdělávací cíle:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání a porozumění řeči) a produktivních (vytváření pojmů, aktivní mluvní projev, srozumitelné vyjadřování)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení a psaní

Tematický blok je sestaven z pěti témat, ve kterých je zakomponováno 5 interakčních oblastí respektující vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání i učení:

- biologickou
- psychologickou
- interpersonální
- sociálně-kulturní
- environmentální

Hlavní oblasti školního vzdělávacího programu:

1. Dítě a jeho tělo (oblast biologická)

- fyzický rozvoj a pohybová koordinace
- jemná motorika, koordinace ruky a oka
- sebeobsluha
- zdraví a bezpečí

2. Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)

- jazyk a řeč výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, dorozumívání, vyjadřování
- poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace, tj. vnímání tvořivost, vynalézavost, fantazie, rozlišování obrazných a grafických symbol, grafické vyjadřování, časoprostorová orientace, základní předmatematické představy, početní a číselné pojmy a operace, řešení problémů, učení
- sebepojetí, sebeuplatnění – sebevědomí, sebeuplatnění, sebeovládání, přizpůsobivost, sebepojetí, city, vůle

3. Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)

- komunikace s dospělým, komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech, sociabilita

4. Dítě a společnost (oblast sociálně-kulturní)

- společenská pravidla a návyky, zařazení do společnosti, kultura a umění

5. Dítě a svět (oblast environmentální)
- poznatky, sociální informovanost, adaptabilita ke změnám, vztah k životnímu prostředí

5. EVALUACE (evaluační systém)

Cílem evaluace je hodnotit, jak probíhají činností v rámci „Školního kurikula podpory zdraví“, zda se daří dodržovat cílové zásady podporující zdraví a zda jsou plněny cílové kompetence, vycházející z „Kurikula podpory zdraví“.

5.1 Popis systému autoevaluace (plán, způsob shromažďování a vyhodnocování informací, indikátory)

Autoevaluace – vlastní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Výsledky pomáhají škole získat objektivnější pohled na vlastní práci. Evaluace probíhá pravidelně, podle stanovených kritérií a ve vymezených oblastech.

5.1.1 Oblasti autoevaluace (co se bude sledovat)

Patří zde autoevaluace formálního kurikula, neformálního kurikula, tj. principů a zásad, aj.

- **Vlastní průběžná evaluace učitelek** – vyhodnocování vzdělávací činnosti, učitelky provádějí denně, zachycuje poznatky pomocí poznámek u týdenního rozpracování činností, popř, v individuálních plánech nebo individuálních programech dětí
- **Evaluace po skončení tematického celku, případně projektu** – vypracovávají učitelky, společně písemně zhodnotí průběh, splnění či nesplnění záměru a očekávání, kompetence, které děti získaly, v čem byl přínosem, co je třeba upravit, změnit, probrat s dětmi v jiných souvislostech, zhodnotí použité metody a vymění si zkušenosti.
- **Čtvrtletní a pololetní evaluace** – vypracovávají učitelky z jednotlivých tříd a zhodnotí v ní průběh čtvrtletí, pololetí z pohledu třídního vzdělávacího plánu. Poznatky z jednotlivých tříd jsou podkladem pro diskusi ke vzdělávacímu procesu školy na pedagogických radách.
- **Závěrečná evaluace** – vypracovávají učitelky písemně, je zaměřena k porovnávání vlastního Třídního programu, sleduje pokrok dětí, podmínky vzdělávání, osobnostní rozvoj, největší problémy v uplynulém školním roce, hledání příčin a návrhy řešení.

Cíle a kritéria autoevaluace:

Podmínky ke vzdělávání:

obsah a průběh vzdělávání – plánování výchovně-vzdělávacího procesu, podpůrné výukové materiály, školní vzdělávací program

podmínky ke vzdělávání – bezpečnostní a hygienické, ekonomické, materiální, demografické (motivace dětí, spokojenost ve školce), personální

podpora školy rodinám – spolupráce se zákonnými zástupci (dotazníky pro zákonné zástupce, společné akce, setkávání, aj.), s odbornými institucemi, zohlednění individuálních potřeb

úroveň výsledků práce školy – kvalitativní a kvantitativní analýza vedení a řízení školy-kvalita personální práce, další vzdělávání pracovníků, partnerství školy a externí vztahy, pedagogické řízení školy, profesionalita a rozvoj lidských zdrojů, strategické řízení

5.1.2 Prostředky autoevaluace (metody a techniky)

Techniky evaluace

-rozhovory, pozorování, hospitace, vyhodnocování dotazníků, porady, hodnotící zprávy, přehled o vývoji dítěte, portfolio dítěte, výsledky práce např. výkresy, výrobky, aj.

Nástroje autoevaluace

- Rozbor dokumentace
- Rozhovory s učiteli, zákonnými zástupci
- Dotazníky pro zákonné zástupce a učitele
- Zjišťování školní zralosti
- Vzájemné hospitace pedagogů
- Hospitace vedoucí učitelkou
- Zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání dětí (portfolia)
- SUKy (sdružené ukazatelé pokroku dětí) a INDI (indikátory rozvoje pracoviště)

Prostředky evaluace

- **Školní vzdělávací program** – prostředkem evaluace jsou výsledky z předešlých hodnotících zpráv, záznamy z hospitací, vyhodnocení z dotazníku pro zákonné zástupce – je evaluován na konci školního roku

- **Práce pedagogů** – prostředkem evaluace jsou pozorování, pedagogické porady a hospitace ve třídách – je evaluována průběžně– během roku
- **Podmínky** – prostředkem evaluace je dotazník evaluace podmínek, který vypovídá o výchovně vzdělávací činnosti pedagoga s dětmi – jsou evaluovány průběžně denně
- **Integrované bloky** – prostředkem evaluace jsou pozorování, analýzy plánů a příprav, zpětná vazba, jsou evaluovány vždy po jejich skončení
- **Třída jako celek** – prostředkem evaluace jsou rozhovory a diskuse, pozorování, pedagogické a provozní porady, výsledky z dotazníků pro zákonné zástupce, třídní schůzky, evaluace dle potřeby
- **Jednotlivé děti** – prostředkem evaluace je každodenní výchovně-vzdělávací činnost s dětmi, hodnocení vývoje dítěte, portfolia, výtvarné a pracovní výtvory dětí, hodnotící zprávy odborníků např. z PPP, jsou evaluovány průběžně během celého školního roku

Na úrovni jednotlivců – sesbíraná data poskytují možnost zaměřit se na individuální přístup k dítěti. Pedagogové si tak mohou ověřit, zda zvolený přístup, strategie či konkrétní činnosti byly naplněny a svým působením se zasloužily o zdravý rozvoj každého dítěte. Patří zde také sebehodnocení učitelky, toto hodnocení probíhá formou každodenního vyhodnocování pedagogické činnosti (vychází z indikátoru č. 1 učitelka podporující zdraví).

- **Na úrovni třídního kurikula** – jedná se o evaluaci pedagogické práce, dochází k evaluaci tematické části na jejím ukončení (pomáhá zhodnotit naplnění vzdělávacích cílů, vliv na rozvoj kompetencí, které byly zvolené). Důležité je i každodenní vyhodnocování pedagogické činnosti.
- **Na úrovní školního kurikula** – úkolem je zjistit kvalitu pedagogické činnosti, a to prostřednictvím kontrolní a hospitační činností, která probíhá zejména pozorováním a následným rozborem činností.

5.1.3 Časový plán

- Rozbor dokumentace – v průběhu celého školního roku – učitelka
- Rozhovory s učiteli, zákonnými zástupci – dle potřeby v průběhu celého školního roku – učitelka
- Dotazníky pro zákonné zástupce a učitele – v průběhu školního roku – vedoucí učitelka, vedení školy
- Obsah a průběh vzdělávání – denně – učitelka
- Společná evaluace průběhu a výsledků vzdělávání – 4 x ročně na pedagogických radách – učitelka

- Zjišťování školní zralosti – 1x ročně – učitelka
- Hospitace – v průběhu celého školního roku – vedoucí učitelka, vedení školy

5.1.4 Odpovědnost pedagogů, popř. další pravidla

(Kdo zodpovídá za sběr dat, vyhodnocování a plán opatření pro zachování kvality, nápravu nebo další zkvalitnění v dané oblasti.)

Evaluace průběhu vzdělávání probíhá v celém školním roce. Zodpovědnými pracovníky jsou učitelky (viz uvedeno výše).

Evaluace Školního kurikula probíhá 1x ročně.

Evaluaci provádí vedoucí učitelka, a to prostřednictvím rozboru dokumentace školy, rozhovorů se zákonnými zástupci a s učiteli, vyhodnocováním dotazníků zákonných zástupců, pedagogických pracovníků, na základě hospitací.

Při zpracovávání porovnává závazné ukazatele stanovené v Kurikulu podpory zdraví v mateřské škole, vychází z dotazníků INDI, z výsledků Sdružených ukazatelů dosaženého vzdělávání.

Autoevaluační zpráva dle osnovy dané Projektem MŠPZ se provádí 1x za 3 roky.